

VOJENSTVÍ DOMA A V CIZINĚ.

Nadporučík Karel Krepl:

Generál francouzské armády Paul Bossu.

Dne 1. září t. r. vrátil se do své vlasti generál francouzské armády Paul Bossu, ve kterém ztrácí naše dělostřelectvo na slovo vzatého odborníka, armáda pak důstojníka nevšedních vlastností.

Generál Paul Louis Joseph Bossu narodil se 10. ledna 1869 v Roubaix v severní Francii. Vystudovav střední školu vstoupil roku 1888 na polytechniku v Paříži, po jejímž absolvování se věnoval dráze vojenské a odešel do dělostřelecké školy ve Fontainebleau, z níž byl v říjnu 1891 vyřaděn jako nadporučík a vtělen do 27. dělostřeleckého pluku v Douai v severní Francii.

Jmenován v dubnu 1900 kapitánem, jest v letech 1902 až 1904 posluchačem válečné školy v Paříži, po jejímž absolvování byl zařaděn jako důstojník generálního štábu ke štábu 18. armádního sboru v Bordeaux. Roku 1906 jest ustanoven velitelem 4. baterie 33. dělostřeleckého pluku v Poitiers, kde zůstává do roku 1909, kdy je znovu zařaděn ke štábu, a to u vojenského velitelství v Lyonu.

Roku 1912 byl jmenován majorem a určen velitelem 4. oddílu 60. dělostřeleckého pluku, který byl instrukčním plukem praktického kursu polního dělostřelectva.

Roku 1914 odchází do pole jako velitel 4. oddílu 60. dělostřeleckého pluku, který tvořil sborové dělostřelectvo 20. armádního sboru.

V roce 1914 účastnil se major Bossu se svým oddilem ofensivy armády Castelnauovy v Lotrinsku, potom obrany opevněného pásma Nancy. Po bitvě na Marně a za dostihů k moři a posléze v Belgii, byl major Bossu pověřen velením dělostřelecké skupiny.

V lednu 1915 byl jmenován náčelníkem dělostřeleckého štábu armády v Belgii.

V dubnu 1915 byl přeložen jako podnáčelník štábu ke 20. armádnímu sboru, kde byl jeho spolupracovníkem major Faucher, dnes generál, náčelník francouzské vojenské misse v Československu. Se štábem 20. armádního sboru účastnil se ofensivy v Artois (v květnu 1915), v Champagni (v září 1915), a bitvy u Verdunu (v únoru a březnu 1916).

V březnu 1916 byl jmenován velitelem dělostřelectva 153. divise, která náležela ke 20. armádnímu sboru. V tomto zařazení účastnil se bitvy u Verdunu v dubnu 1916 a bitvy na Sommě od července až do prosince 1916.

Jmenován v roce 1917 prozatímně podplukovníkem, účastnil se stále jako velitel dělostřelectva 153. divise ofensivy v pásmu Laonu dne 16. dubna na Chemin des Dames. V této době byl velitelem 153. divise generál Pellé.

Od června do srpna 1917 byl přidělen střeleckému kursu dělostřelectva ve Valdahonu, kde řídil střelecký kurs polního dělostřelectva.

V srpnu 1917 byl přidělen znovu ke štábu a zařazen jako podnáčelník štábu 7. armádního sboru.

V únoru 1918 byl jmenován definitivně podplukovníkem a ujal se znovu velení dělostřelectva 153. divise, které opustil velmi nerad před šesti měsíci.

V září 1918 byl podplukovník Bossu jmenován prozatímně plukovníkem.

Sotvaže dozněla děla a ustala válečná vřava na západním bojišti, přijíždí plukovník Bossu dne 25. května 1919 do Prahy, aby, stále neúnavný, bránil zájmy spráteného státu v bojích na Slovensku. Ujímá se velení dělostřelectva 6. československé divise, jejímž velitelem byl francouzský generál Chabord. Za těchto bojů byl plukovník Bossu vyznamenán válečným křížem československým.

Po skončení tažení na Slovensku byl ustanoven velitelem výcvičného střediska v Milovicích, které obsahovalo tehdy školu pěchoty (dnes učiliště pro pěší vojsko), dělostřeleckou školu (dnes aplikační školu pro dělostřelectvo) a armádní střeleckou školu pro pěchotu.

Když bylo v září 1920 organisováno učiliště pro dělostřelectvo v Olomouci, byl ustanoven jeho velitelem.

V říjnu 1921 opustil francouzskou missi v Československu a ujal se ve Francii velení dělostřelectva 2. divise.

Dne 24. března 1923 byl jmenován definitivně plukovníkem.

V dubnu 1923 plukovník Bossu přijel po druhé do Prahy a po několikaměsíčním pobytu u hlavního štábu v Praze ujal se v prosinci 1923 znovu velení učiliště pro dělostřelectvo v Olomouci a zůstal v této funkci až do svého odchodu letošního roku.

V lednu 1924 byl jmenován československým generálem.

Každý, kdo generála Bossuho znal, zajisté lituje jeho odchodu. Byl vlídným a milým velitelem, zkušeným a na slovo vzatým odborníkem v otázkách dělostřeleckých. Byl nám všem zosobněnou svědomitostí a příkladným vzorem důstojníka-dělostřelce, který přímo zbožňoval naši krásnou zbraň, naučil nás pracovat a moderně nazírat na otázky dělostřelecké. Naše dělostřelectvo může generála Bossuho právem pokládati za svého otce a jeho jméno zůstane, jak pravil při rozloučení generál Kroutil, zapsáno zlatým písmem v dějinách naší armády a našeho dělostřelectva.

Ale i privátně byl generál Bossu nadmíru příjemnou a všem sympatickou osobností, mající vlídné slovo pro každého.

Generál Bossu může být plně spokojen s ohromnou prací, kterou vykonal pro blaho naší vlasti. Budeme ho všichni vždy s úctou a vděkem vzpomínat.

Prejeme generálu Bossumu ještě dlouhá léta v plném zdraví a mnoho zdaru na další dráze životem.

Z NAŠICH REVUÍ.

Vojensko-technické zprávy.

Roč. (1926), č. 8.

Mjr. Ing. Potěšil popisuje lehký kulomet vz. 24. Je to typ vyzkoušený při kulometné soutěži v Milovicích r. 1924, jehož první výrobky byly počátkem letošního roku přiděleny vojenským tělesům, aby je prakticky vyzkoušela a podala návrhy, jak jej přizpůsobiti pro potřebu jednotlivých zbraní (pěchoty, dělostřelectva a jezdeckva). Je to výrobek zbrojovky v Brně. Podobá se pušce, jelikož má

pevnou dřevěnou pažbu. Opírá se vpředu o zem o dvojnožku, kdežto pažbu drží ležící voják v ruce a kulometem míří. Váží i s dvojnožkou 8½—9 kg a má rychlost střelby 540—640 ran zkrácené Mauserovky, vzor 24. Náš lehký kulomet vz. 24 vyniká nad obdobné konstrukce jiných států svou malou vahou, snadnou vyměnitelností součástí, jednoduchostí konstrukce a přesností střelby. Je to tím účtyhodnější, uvážíme-li, že naše zbrojovka začala je vyráběti bez zkušeností jako první továrna v republice na kulometry

vůbec; dále nutno uznati i znamenitou součinnost našich vojenských zbrojních techniků.

Pplk. gen. št. Milhard dokončuje stat o dělostřelectvu proti letadlům. U děla proti letadlům musí střela míti velikou počáteční rychlost. Dosud bylo dosaženo rychlosti 800—900 m. Tato veliká rychlost působí však veliké opotřebení hlavně, jež zavinují mimo to ještě materiál hlavně, prach a těsnění střely. Doposud nepodařilo se najíti prach, který by hlavně nespaloval. Rovněž dosavadní zlepšení materiálu hlavnového přidáním až 5% niklu nemá valného výsledku. Dnes vydrží hlavně jen 600—800 ran. Proto jediným prostředkem je výměna duše v hlavně.

Další nesnadný problém je střelba proti letadlům na malé výšky do 1000 m a mobilita děla. Autor přimlouvá se za koňský potah, neboť počítá, že děla proti letadlům opustí svá stanoviště jako poslední a budou při ústupu odkázána na přeplněné, eventuálně rozbité cesty. Záloha děl bude převážena na automobilech, jelikož by při vedení traktory příliš trpěla — názor to jistě správný. Rovněž vystupuje proti autokanonu pro jeho velikou váhu (přejíždění po stálých mostech, těžké vyředení z měkkého terénu), jenž se ostatně ani v cizině netěší oblibě. Uvážíme-li, že váha nejjednoduššího děla je 32 q, je přece jen názor autorův o výhodnosti koňského potahu povážlivý. Traktor má zcela jinou tažnou sílu, rovněž housenková tažná auta považují za výhodnější. V č. 8. uvádí všeobecné zásady pro konstrukci kanonu proti letadlům. Odůvodňuje, že postačí max. náměr 85° (90° je zbytečné a mimo to střely při zpětném dopadu by ohrožovaly obsluhu děla), dále, že stranová rychlost otáčení děla má činit 11°22'/sek., aby bylo možno zasáhnouti letadlo letící rychlostí 100 m/vt. na vzdálenost 500 m. Otáčení musí se dít motoricky, neboť ručně lze dosáhnouti jen 8°/sek. Uvádí dále, že k namontování měřicích přístrojů je zapotřebí 20—30 min., u dvoustanicičního výškoměru 1½ hod., což by nebylo, když by se namontování mohlo státi před zájezdem baterie do postavení. Jako munici doporučuje granát, jehož ostré střepiny letadlo nejvíce ohrožují. Místo časového zapalovače u granátu doporučuje mechanický, který má malý rozptyl. Zastřelování je nemožné pro velikou rychlost letadla a pro změny směru a rychlosti. Proto střelba děje se tím způsobem, že sledováním letadla zaměřovačem dostává dělo automatický náměr i odměr (přímá střelba). Lze střeliti i pomocí zaměřovače umístěného mimo dělo a baterii (centrálním řídicím strojem).

Ráže děla musí býti nejméně 13 mm, lépe 20 mm, počáteční rychlost má činit 800 m/vt., průraznost na 1200—3000 m. K této stati připojuje redakce několik statistických čísel, z nichž je zřejmé, že za války sestřelili letci více než třikrát tolik letadel než dělostřelecká obrana. Nyní, kdy děla proti letadlům jsou dokonalejší a opatřena moderními zaměřovači, bude dělostřelectvo proti letadlům míti význam mnohem větší.

Hlídka automobilní obsahuje stat o anglickém housenkovém traktoru Morris-Martel. Mjr. Martell chce přeměnit za války zemědělské traktory v tanky pro jednoho muže tím, že je opatruje pancéřovou skříní. Rovněž přeměňuje nákladní auto na housenkový zkušební tank. Dále je tu soupis motorových vozidel v Německu (za r. 1924-25 stoupl v Německu počet vozů o 45%). Na 147 obyvatel připadá 1 automobil (v Americe na 6 obyvatel). — **Ženíjní hlídka** obsahuje zprávu o technickém výcviku rakouského spolkového vojska (mjr. Rozek). Je zajímavé sdělení, že od každého vojáka té či oné zbraně vyžaduje se v Rakousku: znalosti základní (míry, váhy, plochy), znalosti materiálu (i vázání lan a uzlů), zemní práce, dřevařské práce, stavba silnic, plavba na vodě lodkami, opeňování a plavání. Je toho trochu mnoho a vyžaduje to dlouhé služební doby.

Škpt. ing. Hájek

Podplukovník zdravotnictva MUDr. K. Zrůnek: **Pohlavní nakažlivé nemoci ve vojsku.** (Zvláštní otisk z revue „Pohlaví“.)

Pojednání lékařské, sestavené podle správných statistických údajů, podává poučení o rozšíření pohlavních chorob ve vojsku a srovnává je s poměry u jiných stavů. Vychází tím najevo úkazy, které neodpovídají běžným názorům a vyvracejí je jako předsudky.

Především vyvrací se předsudek, že by vojsko bylo hlavním nositelem a šířitelem pohlavní nákazy. Tomu tak bylo kdysi v armádách žoldnéřských od 15. do 17. století. V moderních armádách, založených na systému všeobecné branné povinnosti, je celkový stav pohlavních nemocných mnohem menší než u mužů v jiných odvětvích a povoláních.

Druhým potěšitelným úkazem jest, že pohlavních nemocí u nás v posledních letech ubývá. Za války i v prvních letech po ní rozmohla se mravní nevázanost, společenská rozháranost, nekázeň, jež značně napomáhaly šíření pohlavních chorob. Za to od 1. října 1921, kdy máme už po ruce statistické údaje, pozoruje se stálý pokles jejich.

Tvrzení autorovo mohou potvrditi podle soukromých zpráv z rozhovorů s odbornými lékaři venerology, kteří též udávají, že venerických nákaz skutečně ubývá.

Správně však dodává autor článku, že zlepšení není zásluhou zákona pro potírání pohlavních nemocí, nýbrž že je způsobeno nenáhlým návratem z poměrů válečných do správných kolejí. Souhlasím také s jeho vykladem, proč ubývá lues rychleji než kapavky. Proti lues máme vedle starého medikamentového arsenálu již přes jedno desetiletí v ruce účinnou metodu léčebnou salvarsanem, máme spolehlivou diagnostickou metodu Bordet-Wasserman-

novu, která je přesným ukazatelem o potřebě léčby.

Zdravotní poměry v naší armádě jsou v celku, pokud se týče chorob pohlavních, lepší než ve většině států evropských. Dlužno zaznamenati ještě jednu věc: že velká část nákaz nevzniká v místě posádky, nýbrž na dovolené. V té věci bylo by třeba, aby rodina i okolí vojáka působily naň poučením a bránily svodům nesvědomitých přátel.

Společným úsilím, prováděným lékařskou činností, poučováním představených a chemickou profylaxií budí snad možno počet pohlavních chorob jak ve vojsku, tak i v obyvatelstvu vůbec ještě více stlačit. Plk. Dr. Vinař.

Z CIZÍCH REVUI.

a) Revues srbské.

Ratnik.

Sv. IV, duben 1926.

Gen. Čeda Jovanović: **Organisace velení v našem dělostřelctvu.** Hlavní principy, podle nichž se provádí v armádě SHS. upotřebení divisiho a armádního dělostřelctva jak při útoku, tak obraně. Funkce jednotlivých dělostřeleckých velitelů. Příklady rozkazů.

Plk. Vojin Maximović: **Spojenecká úloha srbské armády na počátku velké války v r. 1914.** (Pokračování.) Politická situace před vypovězením války a vztah jednotlivých států, s nimiž Srbsko sousedilo, k válce. Mezispojenecké politické a vojenské úmluvy a dohodnutí: trojspolek a trojdohoda. Strategické koncepcce hlavních velitelství: válečný plán, strategický rozvoj.

Kapitán vál. lodi Nikola N. Stanković: **Letectvo v námořní válce.** (Podle anglických pramenů). Námořní síla (nadvláda nad mořem). Akční radius námořního letectva. Lodi – nosiči letounů. Nosiči letounů jako nadvodní bojový prostředek; jejich špatné stránky v taktickém smyslu. Vliv počasí. Podmínky bombardování z letounů. Riziko a zkušenosti. Letoun proti válečné lodi. Jutsko. Ofensivní operace. Americké zkušenosti. Závěr.

Korvetní kapitán Viktor V. Klobučar: **Tsing-tao.** Všeobecná situace na počátku světové války. Opevnění a výzbroj. Organisace velení. Obranný plán. Útočný plán a nástup Japonců.

M.: **Krátké dějiny Soluně, státu a města.** Solun pod tureckou nadvládou. Přistěhování španělských židů. Krátký

přehled židovské kultury a její vliv. Solun jako základna válečných operací. Počátek úpadku turecké moci, soluňská bitva v r. 1821, války povstalecké, osvobozovací, balkánské a světové.

Plk. U. S. A. H. Sergeant: **Strategie na západní frontě** (překlad). Pokračování článků z „Ratniku“ za duben a říjen, ve kterých jest kriticky probírána serie hlavních německých chyb za světové války.

Plk. Pavle G. Pavlović: **O duševní práci důstojníka.**

Sv. V., květen 1926.

Náčelník hlavního štábu gen. Petar Pešić: **Vojvoda Mišić jako voják.**

Plk. Maximović: **Spojenecký úkol srbské armády na počátku velké války v r. 1914.** (Pokračování.) Rakouský operační plán. Srbský válečný plán, nástup v r. 1914 a počáteční operační plán. Ruský nástup a počáteční operační plán v r. 1914. Závěr.

Gen. Dušan T. Simonović: **Taktické upotřebení letectva.** Organisace armádního letectva. Principy použití za postupu. Principy použití v útoku a obraně. Rozkazy velitele armády. Velitel armádního letectva. Použití letectva v divisi.

Korvetní kapitán Viktor Klobučar: **Tsing - tao.** (Pokr.) Útoky Japonců a boje v předsunutém pásmu. Druhé období obrany Tsing - tao.

Pplk. Božidar Putniković: **Neše ženijní vojsko.** (Kritický článek o nedostatečích ženě SHS.) Provádění výcviku jaké by mělo býti (u vojáka v letním a zimním období).

Recense (Ocene i příkazi): J. A. útočí na generála Dragutina Milutinoviće,

který v knize „Timocká divise II. výzvy v první a druhé balkánské válce 1912/13“ posuzuje ostře tehdejšího náčelníka štábu vojvodu Putnika jak po stránce jeho strategických koncepcí, tak po stránce osobní.

Červen (sv. VI.).

Gen. Milan Nedić: **Problémy velení ve spojeneckých válkách.** Autor v úvodu zdůrazňuje, že princip hospodárnosti sil vyžaduje jednotného velení a zmiňuje se o otázce jednotného velení vojsk Malé Dohody. Problém velení u centrálních mocností.

Gen. Dušan Simović: **Taktické použití letectva v rámci armády.** (Pokračování). Letecké rozkazy. Plán protiletadlové obrany. Řešení praktického příkladu o použití letectva.

Pplk. Božidar Putniković: **Naše ženijní vojsko.** Výcvik poddůstojníků. Výcvik důstojníků.

Pplk. Ljubiša Hadži-Popović: **Zkapalnělý vzduch jako výbušina.**

Pplk. Milan J. Ilić: **Training koní.** (Podle Dr. Borna a Dr. Möllera).

Pik. Djordje Jorgović: **Organisace spojovací služby.**

a) v míru, b) od počátku mobilisace do ukončení nástupu, c) od počátku operací do ukončení války.

Kapitán I. fr. Veličković: **O použití akustických značek v službě přezvědné a udržování spojení.**

M. J. S. Připoutání letounů na vzducholodě během letu.

Pik. franc. arm. Reboul: **Výzbroj německé pěchoty** (překlad).

Pplk. K. M. B.: **Velké slavnosti záložních důstojníků v Záhřebě.**

Recenze: Plukovník Živadin Jovanović reaguje na kritiku generála Mariće o knize „Vojensko-strategický zeměpis“.

Pešadiski glasnik

Sv. I. (leden—březen) 1926.

Brig. gen. Grgur V. Ristić: **Co je třeba vědět o pěchotě.** (Pokrač.) Pěchota se brzy opotřebuje a proto potřebuje podpory ostatních zbraní, hlavně dělostřelctva. Proto musí dělostřelec znáti způsob pěšího boje a býti za všech okolností připraven k podpoře pěchoty. Nejlepší zárukou k tomu skýtá dobré spojení a z toho na prvním místě třeba uvést spojení osobní a přímé spojení **zrakem**. K tomuto druhu spojení jest zapotřebí vzájemné dobré vůle a taktu. Duše pěšáka — kterou dělostřelec musí znáti — vyžaduje, aby dělostřelec viděl a cítil jeho přítomnost, měl v něj neochvějnou víru a věděl, že se vždy může nadíti jeho podpory. Někteří naši dělostřelci si dobyli nejen u důstojníků, ale i u prostých pěšáků takové důvěry, že tito se vyjadřovali,

že se ničeho nebojí, dokud tu je náš „Niko Panta“, „Strýc Ljuba“ atd., mince tím jednotlivé velitele baterií a oddílů. Dělostřelec musí sledovati boj a vývoj situace okem, aby mohl kdykoliv zasáhnouti, a to podle potřeby iniciativně bez rozkazů. Pěchota ovšem nesmí vždy počítati na pomoc ostatních zbraní, nýbrž musí se spolehnouti na vlastní prostředky. Psychologie pěšáka vyžaduje, aby viděl účast všech zbraní při provádění svěřeného úkolu. Součinnost zbraní a obětavost jest nutná při všech taktických operacích, zejména pak při ústupu, kdy morálka pěšáka jest otřesena; v tom případě vhodné zasáhnutí dělostřelctva, letectva a jezdeckta činí divy. Osobní příklad a sebeobětování důstojníků ve všech těžkých a kritických situacích hraje arci hlavní úlohu (Doloženo mnoha skutečnými příklady z posledních srbských válek). Pplk. Dragutin D. Pandurović: **Druhy palby z pušek v našich minulých válkách.** Podle cvičebního řádu pěchoty (z r. 1909) rozeznávala se palba: volná, rychlá a salva.

Do války v r. 1912 se vstoupilo s doktrínou, že normální druh jest palba volná a palba rychlá (s obměnami), kdežto salvy byly považovány za způsob palby výjimečné. Ve válce 1912/13 převládala v celku mírová doktrína. V r. 1914/15 hlavní zbraní pěchoty byla puška a kulomet byl zbraní pomocnou, což mělo vliv na způsob použití puškové palby (hustota střeleckého roje a způsob počátku palby). Později, po zavedení většího počtu automatických zbraní a zejména v zákopové válce, palba z pušek měla úlohu pomocnou, a početnost automatických zbraní měla vliv na bojové rozčlenění (bojová skupina). Při tom převládá druh palby volné a rychlé, kdežto palba salvami vymizela. I. J. D. a P. J. B.: **Spojení mezi pěchotou a dělostřelctvem.** Spojení zrakem. Osobní spojení velitelů dělostřeleckých a pěšího vojska. Upotřebení různých materiálních spojovacích prostředků (pojitek). Spojení taktické (úkoly a rozkazy). Major Ivan L. Matagić: **Polní střelba jednotlivým dělem 37 mm.** Střelba byla provedena v důstojnické škole pro pěchotu v Kalinoviku za účelem instruktivním (použití jednotlivého děla v boji, přiděleného praporu při útoku). Střelba provedena jedním dělem vz. Piteau a jedním dělem vz. Škoda. Článek se zabývá jen střelbou z děla vz. Piteau. Kapitán Branko Vudjan: **Další rozmnožování výzbroje pěchoty.** Článek sleduje snahy a idey různých států v tomto směru. Učitel v pěší důst. škole Josef Javorik: **Radiotelegrafie.** Technická stránka tohoto

spojovacího prostředku a hlavní principy konstrukce radiotelegrafních aparátů. A. Kononov: **Fosgen**. Fysikální a chemické vlastnosti; výroba; fyziologický vliv na organismus; ochrana a taktické použití fosgenu. Valerian V. Baranov: **Recenze studie gen. Golovina „O organizaci budoucí ruské pěchoty“** (Vojení Zbornik č. 7).

Revue dále uveřejňuje řadu drobností o novinkách ve výzbroji pěchoty v různých státech a podrobnou literaturu z 36 vojenských revui a časopisů z r. 1925, přehledně sestavenou ve věcné skupiny, jako: taktika, palba, výzbroj, organizace, výcvik pěchoty atd.

Sv. II. (duben—červen 1926).

Brig. gen. Grgur Ristić: **Co je potřeba vědět o pěchotě** (pokr.) Bojové prostředky pěchoty a příčiny jejich vzniku: kulomet, lehký kulomet, doprovodné dělo, minomet, ruční a puškový granát. Použití jednotlivých bojových prostředků pěchoty: puška a karabína, lehký kulomet a automatická puška v útoku a obraně. Plk. Vojin Maximović: **Bitva na Bregalnici 17. až 26. června 1913**. Vojensko-politické poměry před bitvou. Oboustranné rozmístění sil 16./6. večer. Bulharský útočný plán. Srbský operační plán. Průběh bitvy (po dnech a u jednotlivých armád a skupin). Plk. Dragutin D. Pandurović: **Rízení pěší**

palby (pušek a lehkých kulometů) v našich minulých válkách (1912—1918). Autor navazuje na svůj článek v I. sv. 1926. Rozdělení palby. Počátek palby, její pozorování, síla a zastavení. Povel a rozkazy. Vliv na výkon vojáka v boji a disciplína palby. Účinek palby lehkých kulometů: povšechně, druhy palby a její počátek, boj lehkých kulometů. Plk. Mil. Golubović: **Boj proti bočné palbě**. Autor podrobuje rozboru hlavní these článku stejného názvu mjra Lemuyeu v Revue d'Inf. čís. 384. Major Ivan Božić: **Rízení palby v užším smyslu**. Počátek palby: vyhledávání, výběr a označování cíle; odhadnutí vzdálenosti i stanovení výšky hledí a záměrného bodu; stanovení druhu palby. Plk. Mirko Rajch: **Nepřímá kulometná střelba**. Nepřímá střelba s pozorováním. (Pokr.) Evgenije Novicki: **Cvičná střelba**. Článek vykládá a doplňuje ustanovení nové střelecké instrukce pro pušku (z r. 1924). Plk. gen. št. Pet. D. Aračić: **Porovnání německé a francouzské pěchoty**. Výzbroj. Pohyblivost. Síla úderu. Autor dochází k celkovému závěru, že francouzská pěchota jest ve všech probíraných bodech v převaze. Kapitán Branko F. Vudjan: **Nový francouzský lehký kulomet vzor 1924**. Mjr. gšt. Vychítal.

b) *Revue francouzské.*

Revue d'Infanterie.

Červenec 1926.

Anonym: **Prapory kulometné**. Organizace a vlastnosti praporů kulometných. Užití praporů kulometných. Požadavky vztahující se k výzbroji a organizaci praporů kulometných.

Bouchacourt: **Pěchota v bitvě**. Studie o obraně. Manévry pěchoty za útoku nepřátelského.

Aplikační práce taktická. Zadní stráž v manévru ústupovém.

Gubernard: **Tanky v Maroku r. 1925**. Úvahy o užití tanků.

Zprávy z ciziny: Užívání plynů v Německu.

Srpen 1926.

Anonym: **Německá pěší divise**. Perre: **Tanky v předehře k bitvě ofensivní**.

Bouchacourt: **Pěchota v bitvě**. Studie o obraně.

Anonym: **Prapor kulometný**. Konkrétní případ užití.

Vergez: **Poznámky o bojích v Maroku**.

*) starého stylu.

Revue Militaire Française.

Červenec 1926.

Desmazes: **Vylodění spojeneckých vojsk v Dardanelách**. (Dokončení.)

Bloch: **Válka chemická**. (Dokončení.)

Anonym: **Velké anglické manévry r. 1925**. (Dokončení.)

Anonym: **Kinematograf v armádě**.

Dufour: **Poznámky o vedení smíšené brigády v severním Maroku**.

Anonym: **Operace v Levantě**.

Srpen 1926.

Janet: **Akce divise ve všeobecné ofensivě**.

Paquet: **Útvary důstojníků zpravačských**. Organizace zkušené u armádního sboru.

Rouquerol: **Dobyetí pevnosti Douaumontu**.

Pigeaud: **Problém tanku r. 1926**.

De Nerciat: **Poznámky k padesátému výročí válečné školy v Paříži**.

Červenec 1926.

Grouard: **Odpor vzduchu a pohyb střel.**

Anonym: **Zkoušky s děly a houfnicemi Schneiderovými určenými dánské armádě.**

Lombarès: **Metóda zastřelovací pozorováním dvoustranným.**

Courbis: **Dělostřelectvo v Maroku a zkušenosti z r. 1925.**

Pot: **Kalení ocele pomocí dusíku.**

Revue de Cavalerie.

Červenec-srpen 1926.

De La Rochère: **Poznámka o výcvikových způsobech v jezdecktvu.**

Ruby: **Operace jezdeckta Buděného za polského útupu z Ukrajiny (květen-červen 1920).**

Operace marocké.

Revue d'Etudes Militaires.

Č. 10. (z 15. VII. 1926).

René Lanson: **Francouzská revoluce v zrcadle francouzském.** (Pokračování.) Taine. Republikánští historikové současní: Aulard, Mathiez, Jaurès.

Anonym: **Problém volebního práva.**

Č. 11. (1. VIII. 1926).

Bruneau: **Problém koloniální. Kolonie a nacionalismus.** Všeobecná organizace ve Francii, v Anglii, v Itálii, v Japonsku, v Německu, v Portugalsku. Politika koloniální dnešní a budoucí. (Pokračování.)

Červen 1926.

Feyler: **Švýcarsko a Francie na počátku války evropské.**

Steiner: **Automobilová doprava v manévrech 5. divise.**

Naef: **Letectvo v budoucnosti.**

Červenec 1926.

Lecomte: **Organisace vrchního velitelství v armádě švýcarské.**

Merzbach: **Pravda o obraně Namuru r. 1914.** (Pokračování.)

Höhn: **Pěší četa.**

Srpen 1926.

Andereg: **Poznámka k úspornému užití dělostřelectva.**

Naef: **Problém stíhacího letectva.**

Bulletin belge des Sciences Militaires.

Červenec 1926.

Hellebaut: **Příspěvek k vypracování taktické doktriny.** Úkol předvoje. Podpora předvoje dělostřelectvem za pochodu přibližovacího. Předehra ofensivy. Organizace velitelství divisiního dělostřelectva. Plány palebné. Soustavy palebné.

Van Egro: **Bitva u Monsu.** Příchod Angličanů do Francie. Jejich pochod. První dotyk s nepřitelem 22. srpna 1914.

Barthelemi: **Problém ostrahy.** Napoleon. Válka ofensivní. Proti silám větším; proti nepřítelům slabším. Válka defenzivní.

De Cae: **Úvahy o předních strážích.**

Massaux: **Let plachtový.**

Wi.

c) Revues rumunské.

Memorialul geniului, roč 1926, č. 3—4.

Kpt. Panaitescu Traian: **Destrukce na Tise v r. 1919.** Koncem dubna 1919 dosáhli Rumuni břehů Tisy. Hlavní velitelství nařídilo ihned zničit všechny přechody silniční i železniční. Utvořeno pět destrukčních skupin. Písař byl velitelem nejjížnější skupiny, které připadl jako hlavní úkol zničit železniční (současně silniční) most mezi Szentesem a Csongradem a železniční most mezi Hodmező-Vasárhely a Szegecinem. První z nich byl skutečně poškozen tím, že byl vyhozen pilíř na břehu obsazeném Rumuny. U druhého byla destrukce jen připravena s využitím permanentního zařízení, které bylo na mostě namontováno podle rakouského předpisu „Über permanente Minenanlagen“, ovšem bez trhavin. Kromě toho byl spálen jeden dřevěný

most vedoucí přes rameno Tisy u Szentes. Článek popisuje přípravu a provedení práce, výpočet trhavin.

J. M.: **Moderní myšlenky o použití mechanických prostředků k účelům vojenským.** Výňatky ze studií italských, francouzských a německých o použití motorových vozidel k dopravě vojska a jeho potřeb.

Plk. Petrescu Gh.: **O taktickém použití ženijního vojska.** Pokračování překladu stejného článku v *Revue militaire française*, pojednávajícího o taktickém použití ženijního vojska v různých fázích bitvy.

Plk. Bora Gh.: **Ženie a armáda.** Překlad anglického článku generála Walkera, jak čelit potížím, které se staví v cestu řádné organizaci ženijního vojska.

Mj. Vasiliu D.: **Organisace teré-**

na. **Výběr posice.** Opevnit a hájit lze každý terén. Jsou však tvary terénu, které nám usnadní jej opevnit a hájit. Organizace terénu je násobitelem vojenských sil, ona šetří krvi vojinů. Terén je nejdůležitějším podkladem pro řešení problému bitvy. Od terénu požadujeme možnost činnosti a ochranu.

Činnost je podmíněna pozorovatelností a komunikací. Ochrana se vztahuje na ochranu proti nepřátelskému pozorování a proti přístupu nepříteli (překážky). Někdy převládá požadavek činnosti, jindy ochrany. Prvému požadavku hovoří nejlépe svah obrácený k nepříteli, druhému pak svah odvrácený od nepříteli. Článek dále pojednává:

1. o přípravě opevňovacích prací, a to: průzkumu na mapě a v terénu, zhotovení plánů, výdej rozkazů;

2. o provedení, a to: permanence plánů (úsek má mít trvalého ředitele prací, který zůstane i když se posádka mění), řízení prací, kontrola prací, rozvržení prací různým druhům zbraň, prostředky k probuzení zájmu o

práci u vojinů, pracovní doba, pracovní jednotky, pořadí nutnosti, rozkazy;

3. o udržování hotových opevnění v dobrém stavu. Pisatel se odvolává na německé a francouzské služební předpisy o organizaci terénu.

Ing. Atanasescu Th.: **Skládací mosty silniční a železniční, používané u různých armád.** (Pokračování.) **Rakouské válečné mosty.** Zde se popisují železniční mosty systém Roth-Wagner a systém Kohn. Článek končí závěrem: Rakouské mosty, ač se nezdají mít příliš vysokou technickou koncepci, jsou pevné a lze jimi opravit jakoukoliv destruktci. Mají znamenité vlastnosti. Ač snad nemohou sloužit — se zřetelím na různost vojenských podmínek — jako generální systém pro všechny případy, přece mohou svou stavbu sloužit za vzor při studiu skládacích mostů v armádách, kde tento druh mostů není zaveden.

Kpt. Panaitescu Tr.: **Zajímavý grafikon.** Uveřejňuje a popisuje grafický náčrt postupu práce při výstavbě čtyřkilometrového tunelu, který se staví mezi Braşovem a Buzau.

Pplk. gšt. Langer.

d) *Revues italské.*

Cooperazione delle armi.

červen 1925.

Div. gen. E. de Vecchi: **K námetu „Velitel divisi pěchoty“**, Brig. gen. Ippolito Perelli: **Jediný kmen.** Hájí a rozvádí svou myšlenku o jednotné zbraní (splnutí dělostřelectva a pěchoty). Gen. Ottavio Zoppi: **Nová taktická figura.** Tripluková divise. Pplk. dělostřel. Donini Pierluigi: **Posudky o použití protiletadlových zbraní.** Plk. Rodolfo Corselli: **Studium o akci veleného praporu v ofenzivě a defenzivě.** Pplk. G. Zanghieri: **„Zbraň“ různých zbraní.** (Analizuje a charakterizuje zbraně (nástroje) hlavních i pomocných zbraní. Zbraň jezdecká je kůň, dělostřelce střela, ženisty mina, letce bomba, obrněné vozby vůz, avšak zbraní pěchoty jest zbraň živá — pěšák. Brig. gen. Valentino Bobbio: **Jednotky alpské a jednotky horské.** (Pokrač. V. sv. 1925). Por. Roberto Chastel: **Dva případy použití našeho jezdeckta za poslední války.** Major Alberto Riggi: **Použití doprovodných zbraní pěchoty.** Pplk. Paolo Scarzella: **Budování lehkých mostů a lávek před nepřítelem.** Gen. Cadorna: **Boj na říčních tocích.** (Německý předpis.)

červenec 1925.

Brigádní gen. Ippolito Perelli: **Divise.** Název divise; uspořá-

dání divise; velitel divisi pěchoty; smíšená brigáda; skupina divisi; velení. Plk. Ettore Ascoli: **Dělostřelectvo armádního sboru a armádní dělostřelectvo v boji.** — Anonym: **Prapor v boji.** Brig. gen. A. Gasca: **Epilog boje.** Zánik boje bodákem. — Felice Porro: **Letectvo v horské válce.** Charakteristika. Letecké převýšení. Součinnost s dělostřelectvem. Spojení s pěchotou. Přímé zasáhnutí do boje. Vzdušný tank. Zásobování. Letectvo stíhací a bombardovací. Kapitán Poccetti Weiss: **Součinnost jezdeckta a cyklistů.**

Srpen 1925.

Plk. Francesco Pochy Riano: (Přednáška v bolognské posádce.) **Duševní spolupráce.** Charakteristika budoucí války a podmínky jejího úspěšného vedení:

1. Dnešní sociální instituce musí se přizpůsobiti co nejvíce institucím vojenským. 2. Vojenská kázeň musí v nejširším rozsahu splýnouti s kázní národní a naopak. 3. Škola národní a škola vojenská musí vespolek vytvořiti úplného občana: občana-vojáka. 4. Autistický individualismus, dědictví našich dějin, musí býti zničen a nahrazen citem národní solidárnosti. 5. Důstojník stává se apoštolem propagandy národní povinnosti. Gen. Ippolito Perelli: **Zastírání koncentrace, nástupu a strategických přesunů.** Major Alfre-

do Baccari: **Použití bersaglierských cyklistických oddílů:** Historický vývoj. Charakteristika. Úkoly razu strategického, taktického a obrana pobřeží. Součinnost s velkými jezdeckými jednotkami. Použití. Pochody. Zajišťování. Blízké a daleké převědy. Major Guido Splendorelli: „**Možnosti součinnosti mezi pěchotou a dělostřelctvem.**“ Moderní pěchota a dělostřelctvo. Poznámky k boji samostatné pěchoty. Plk. Arturo Taranto: **Několik taktických problémů.** Zahájení dotyku. Rozčlenění. Přibližovací a útočné tvary. Dnešní pojem současnosti palby a pohybu a jeho uplatnění v rámci družstva lehkých zbraní. Síla krycího sledu a defensivní rozčlenění. Krycí síd v horské válce. Vztah palby pěchoty k dělostřelecké barráži. Taktická důležitost jednotlivých zbraní. Major F. O. del Castillo: **Dělostřelctvo přímé podpory.** Major Carlo Fucci: **Převědy pěchoty.**

Září 1925.

Gen. Pietro Ago: **Úvahy o úkolu divisiho dělostřelctva.** Úkoly divisiho dělostřelctva podle předpisů velkých armád. Současná charakteristika činnosti pěchoty v boji. Činnost ofensivní v pohybné válce. Přidělení dělostřelctva předvojům. Dělostřelecká podpora ve zvládném a pokrytém terénu. Druh a síla dělostřelctva přiděleného předvojům. Činnost hlavního voje divise. Manévry palby. Plýtvání střelivem. Centralisace a decentralisace palby. (Pokrač.) Major E. Canevari: **Intelektuální příprava k válce.** Všeobecný pojem války. Doktrína a výcvik. (Pokrač.) Plk. Enrico Maltese: **Tanky a jejich taktické použití.** Význam. Vznik tanků a porovnání s válkou chemickou. Technické charakteristiky. Housenkový pás a kola. Povážený pokrok materiálu. Přesuny na velké vzdálenosti. Různé typy. Současné snahy. Taktická důležitost tanků (Pokrač.)

Francesco Pricolo: **Letecká masa.** Autor rozděljuje leteckou armádu na tři části:

1. Nezávislé strategické letectvo čili t. zv. leteckou masu (masa aerea).
2. Letectvo, jímž disponuje armáda pozemní a 3. letectvo, jímž disponuje námořnictvo. Historický vývoj. Letecká masa a přesila ve vzduchu. Organizace a úkoly letecké masy. Letecká armáda. Použití letecké masy. Major Guido Splendorelli: „**Možnosti součinnosti mezi pěchotou a dělostřelctvem.**“ (Pokr.) Poznámky ke způsobu dělostřeleckého boje: Význam dělostřelctva; úloha dělostřelctva při podpoře pěchoty; bitěvní rozčlenění; akce jednotlivých stupňů velitelských. Gen. Cesare

Luzatto: **K článku „Epilog boje“.** Polemika k článku téhož názvu ve sv. VI./1925.

Ríjen 1925.

Gen. Pietro Ago: **Úvahy o úkolu divisiho dělostřelctva.** (Dokonč.) Použití divisiho dělostřelctva v ofensivní bitvě ve volném terénu. Přepad palbou. Názory německé a francouzské. Přímá podpora. Dělostřel. podpora a manévry velitele divise. Ofensivní akce v opevněném terénu. Defensivní akce ve volném terénu. Obrana v opevněném terénu. Závěr. Plk. Carlo Fetteroppa: **Problém jezdeckta v naší armádě.** Činnost nynějšího jezdeckta. Jezdeckto a nové bojové prostředky. Nové organické rozčlenění. Reorganisace italského jezdeckta. F. R.: **Palba a pohyb až k zteči.** Odpověď k článku „Epilog boje“ ze sv. VI./1925. Major Guido Splendorelli: „**Možnosti součinnosti mezi pěchotou a dělostřelctvem.**“ (Pokrač.) Spojení: spojovací síť; fungování spojení; potřebná opatření za účelem zjednodušení spojovacího systému; závěr. Plk. Enrico Maltese: **Tanky a jejich taktické použití.** (Pokr.) Charakteristika taktického použití. Hlavní názory o použití. Terén a jeho rekognoskace. Intimní součinnost s pěchotou. Šetrnost při použití. Přepadení. Množství (masa) a hloubka. Cíle tanků. Tanky a dělostřelctvo. Součinnost a spojení s ostatními zbraněmi. Problém spojení. Tanky a hornatý terén. Obrana proti tankům. Major E. Canevari: **Intelektuální příprava k válce.** (Pokr.) Studium války a věčné principy. Interpretace napoleonských válek. „Pseudohistorická“ a „historická“ škola. Kritická metoda.

Listopad 1925.

Gen. S. Scipioni: **Pověšný pohled do taktiky.** Zahajovací přednáška v 16. pravidelném kursu v ústředních vojenských školách. Div. gen. Carlo A. Ferrario: **Velitel v letounu.** Brig. gen. Ippolito Perelli: **Manévry tříplukové divise.** Autor na základě konkrétního příkladu z manévru 1926 (zahájení dotyku, rozčlenění, přibližovací pochod, dobytí linie nepřátelského pozorovacího a krycího sledu) studuje tříplukovou divisi a doplňuje tím svou studii o divisi ve svazku VI./1925.

F. R.: **Palba a pohyb až k zteči.** (Dok.) Plk. Guido Splendorelli: „**Možnosti součinnosti mezi dělostřelctvem a pěchotou.**“ (Dokonč.). Prostředky, jež „možnosti“ součinnosti uskutečňují: předchozí studium terénu a operace; přímý postřeh situace; podmínky viditelnosti; možnosti praktického využitkování pozorování; taktické úvahy; závěr o předběžných opatřeních velitelství. Specialisace dělostřelctva určená

ho k přímému doprovodu pěchoty: počet, velení, materiál, organizace a rozdělení. Major Tucci: **Rámcové manévry a velitelská cvičení.** Studie jest rozdělena na část teoretickou, která se zabývá metodou a na část praktickou, která přináší řadu poznámek a dat takticko-technických. Základní definice a principy. Racionální metoda a řešení taktických problémů. Operační rozkaz a jeho základní složky. Založení manévru a jeho průběh. Administrativní předpisy. Generál brig. Filippo Martinengo: **Pěší prapor.** Základní taktická jednotka pěchoty. Organické složení a výzbroj se zřetelem k použití: lehké zbraně, t. j. puška, automatická puška, lehké kulomety, těžké zbraně, t. j. kulomety, doprovodná děla, minomety; piezvědný oddíl; spojení; zákopníci; zásobování střelivem; služby.

Prosinec 1925.

Gen. brig. Federico Baistrocchi: **Dělostřelectvo vyšších jednotek.** Válečné vyšší jednotky (divise, armádní sbor, armáda) a jejich dělostřelectvo. Všeobecná dělostřelecká záloha. Použití, manévry, soustředění, překvapení a záloha palby. Velitelský sbor dělostřelecký. Plk. C. Frezzani: **Použití jezdecké korouhve při krytí ústupu.** Praktická studie na základě daného námětu. Plk. Francesco Foschini: **Logistická jednotka.** Italská vojenská doktrína rozeznává kromě organizace, strategie a taktiky část vojenské vědy, již zove logistikou, a která má za účel konservovat materiální prostředky a morální vývoj operací strategického plánu a připravuje provedení taktického zásahnutí. Hlavním polem působnosti logistiky jest činnost služeb: zásobování a odsuny. Celkem vzato lze tento pojem dosti těžko definovat a vyskytují se hlasy i v armádě italské samé, které nazývají tento pojem nejen zbytečným, ale i škodlivým. Pod logistickou jednotkou jest tudíž rozuměti takovou, která může samostatně, t. j. vlastními organickými prostředky prováděti zásobování a odsuny.

V článku se diskutuje o studii gen. Perellioho „Divise“ (viz sv. IV/1925), který zahrnuje organizaci armádních sborů, poněvadž se staly následkem rozvoje dopravních prostředků železnicích a automobilních — logistickou jednotkou minulosti. Podle autora jest logistickou jednotkou vojenská skupina, která se nachází v nejpriznivějších podmínkách, aby mohla vyhověti základním potřebám vojska ve válce: přesun, boj, výživa. Takovou — a to prvotřídní jednotkou jest armádní sbor, poněvadž se může svými vlastními prostředky nepřetržitě několik dní pohybovati, žíti a bojovati. Gen. brig. Filippo Martinengo: **Pěší prapor:** Služby.

Nové předpisy: Výcvik jednotlivce (z r. 1925) a výcvik pěchoty (z r. 1923). Doprovodné dělostřelectvo. Plk. Mario Pecchio: **Použití chemických bojových prostředků a jejich vztah k letectvu, civilnímu obyvatelstvu a národním výrobním střediskům.** Mírové smlouvy a použití bojových plynů. Rozdělení bojových plynů na skupiny podle účinku. Stav otázky bojových plynů v U. S. A., Rusku, Německu, Anglii a Francii. Itálie: Z důvodů zachování tajnosti sděluje se jen, že v armádě funguje chemická služba, řízená osobami, jejich kompetence jest naprosto neznámá. Itálie vzhledem ke své geografické poloze potřebuje dokonale protiplynové obrany a zejména proti plynovým útokům leteckým potřebuje silného letectva, podporovaného pobřežní obranou a lehkou flotou. Autor doplňuje svůj článek obsáhlým návrhem (jen studijního charakteru) o „mobilisaci individuální a kolektivní protiplynové obrany“. Projekt obsahuje dvě části: mírové přípravné práce a prováděcí akty od vyhlášení mobilisace. Plk. Spartaco Targa: **O vývoji divisiho dělostřelectva.** Do r. 1870 bylo dělostřelectvo v míru formováno z důvodů výcvikových a jiných ve velké pluky, které se teprve po mobilisaci dělily na menší nestejně skupiny, jimiž byly dotovány vyšší jednotky. První Němci (r. 1874) soustředili lehké dělostřelectvo do brigád o dvou plucích, které byly podřízeny přímo armádním sborům a dotovaly je, jakož i podřízené divise potřebným dělostřelectvem. Z toho se později po německém příkladu vyvinulo u všech armád dělostřelectvo divisní s lehkými a dělostřelectvo záložní s těžkými kalibry, přidělené armádním sborům. Vývoj divisiho dělostřelectva po světové válce. Plk. Giovanni Ferreri: **Uspořádání a obrana obydlených míst a lesů.** V oddílu **Poznámky** jest uveřejněno za účelem jednotnosti obsáhlé taktické názvosloví.

Mjr. Vyčítal.

Esercito e nazione.

Květen — č. 5.

Nové horizonty vojenské organizace.

— Pokračování komentářů o nových vojenských zákonech: Zřízení jednotné skupiny vojenských kaplanů. Nová organizace ústřední vojenské správy (min. války) a podřízeného civilního personálu. Lékařsko-právní zjišťování zranění, úrazů a onemocnění personálu podléhajícího vojenským a druhým státním správám.

Domenico Guerrini: **Italské tažení krále Jáchyma Murata 1815.**

Alberto Baldini: **Napomenutí z Custozzy.** Kritika strategie La Marmo-

rovy, jehož strategické a taktické chyby mohly být napraveny vlastnostmi, které má mít velitel: duch solidarity a družnosti a zejména vira v možnost vítězství. Ke zdůraznění této pravdy pisatel uvádí bitvu u Marenga 1800 a dokazuje, že ve chvílích velkých rozhodnutí hodnoty charakteru mají převahu nad kvalitou technickou.

Použití družstva lehkých zbraní. Na příkladu „použití roty jako předvojového houfce“ z čís. 4. se studuje: 1. koncepce činnosti velitele čety, 2. kritéria a způsoby použití 1. družstva, 3. rozkazy velitele čety a družstva.

Dělostřelectvo proti útočným vozům. Divise v obraně s úkolem zastavit postup nepřítele, vzdáleného na 1 denní pochod. Studium použití dělostřelectva proti útočným vozům, jimž terén a pravém křídle obranné sestavy divise dává možnost akce.

Obranná zařízení čety těžkých kulometů. Četa těžkých kulometů v hlavním postavení; 1 četa zákopníků má provést obranné práce v prostoru čety kulometů. Studium: 1. kritéria pro volbu umístění kulometů, 2. rozkazy pro postupné provedení prací, 3. způsob provedení prací.

Stavění vzdušné lanové dráhy lehkého typu. — Divise v obraně s úkolem zesílit a doplnit svá obranná zařízení. Pro dopravu opevňovacího materiálu jest jí dáno k dispozici několik souprav lehkých lanových drah. Studium prací 1 specialisované ženijní čety: 1. Výběr typu soupravy, která se nejlépe hodí pro dopravu opevňovacího materiálu a nejrychleji může být zřízena. 2. Kritéria pro volbu linie dráhy. 3. Způsob a postup prací.

Cizí vojenské rozpočty. Tabulky a grafické znázornění kupní síly peněz, rozvržení celkového rozpočtu, zatížení 1 obyvatele vojenskými náklady, poměrné rozvržení voj. sil r. 1925 a porovnání voj. rozpočtů 1924-25 a 1925.

Rubens Pianegiani: Zatížení pěšáka. — Porovnání stavu v různých státech před válkou, za války a nyní a možnosti řešení tohoto problému.

Kartografie od XVIII. století do doby nynější. — Pokračování článku z čís. 4.

Červen— červenec:

Bitva na Piavě 1918. — Autor líčí situaci před bitvou a průběh bitvy od 13. do 24. června. Zmínka též o čs. divisi. Dva náčrtů znázorňují italskou linii před bitvou, linii dosaženou rakouským nápořem a situaci 15. června.

Národní jednota důstojníků mimo činnou službu. — Byla slavnostně ustavena 18./6. ve výročí bitvy na Piavě. Podle stanov účelem jednoty jest: 1. Na vyšší udržovati morální úroveň důstojníků a chrániti jejich prestiž. 2. Upevňovati a vyzdvihovati, vždy

a všude, slavné italské tradice, které prochnuty nejčistšími pojmy kázně, povinností a cti, shrnují v sobě všechny povinnosti vojína a Itala k vlasti. 3. Rozvíjeti profesionální schopnosti důstojníků. 4. Navázati a stále v intimnější formě udržovati vztahy mezi důstojníky mimo službu a důstojníky aktivními.

Jednota bude mít ústředí v Římě, svazy v provinciích a sekce v obcích. bude mít své orgány též v cizině a koloniích.

Zástupci jednoty pozdravili 18./6. ministra války, jenž v odpovědi zdůraznil, že svaz nemá a nemůže mít charakter politický, ani ráz syndikátu nebo organizace. Každý člen jako svobodný občan může sledovati politiku, ovšem ve smyslu čistě národním, a ve vhodných organizacích může hájiti zájmy hospodářského rázu. Avšak tento svaz jest typicky vojenským organismem a má úkoly převážně výchovné. Ze 200.000 zál. důstojníků, vyšších z války, ne každý jest hoden nositi ještě slavný stejnokroj; proto provinciální sekce tohoto svazu musí vyloučiti všechny, kteří z různých důvodů nejsou již s to důstojně sloužiti vlasti.

Tripluková divise a prapor vyzbrojený lehkými kulomety. — Stručný nástin přeměny divise a praporu od r. 1915 a důvody, které vedly k těmto změnám. Porovnání vydatnosti divise triplukové a čtyřplukové, praporu dřívějšího a nynějšího typu. Zmenšení triplukové divise o 1 prapor jest vyváženo zvýšenou vydatností nových praporů, v nichž menší počet mužstva jest nahrazen četnějšími a účinnějšími zbraněmi. Tím však se nepřeceňuje význam strojů, nýbrž hlavním činitelem zůstává muž a jeho hodnota.

Rozkaz k útoku praporu. — Prapory, které v noci vymění oddíly, jež zjednaly dotyk, provedou útok z překvapení, bez dělostřelecké přípravy, s úkolem zložit nepřátelská střediska odporu a zachytiti se na severních svazích těchto posic, jež budou východiskem pro útok příštího dne. Během útoku dělostřelectvo armádního sboru a armády provedou palbu protibaterijní a neutralisaci nepřátelských posic, divisi dělostřelectvo podporuje útok. — Studuje se: koncepce činnosti velitele praporu včleněného a s 1 četou lehkých útočných vozů (3 vozy); způsob provedení a rozkaz k útoku.

Jak v obydléném pásmu přezívá jezdecká četa. — Nepřítel na útupu přerušil dotyk. Vlastní divise postupuje s úkolem znovu zjednatí dotyk; předvoj přidělená eskadrona má divisi chrániti před překvapením. Četiti nájezdům nepřátelského jezdecka a provést průzkum v přiděleném pásmu. Na

základě rozkazu velitele eskadrony se studuje: 1. — Koncepce činnosti velitele 1. čety. 2. Dané směrnice a rozkazy. 3. Způsob provedení. 4. Zprávy zasláné veliteli eskadrony.

Průzkum silnice. — Způsob provedení daného úkolu nadporučíkem ze silniční rotu, jeho rotníkem a 2 zákopníky.

Předávání obrazů na dálku a vojenské použití. — Pisatel uvažuje o možném řešení problému vidění na dálku a zařízení vysílacích a přijímacích přístrojů, a konečně o význam tohoto prostředku ve zpravodajské službě: možnost, aby velitel na svém stanovišti mohl shlédnouti vzdálený terén, pozorovatí ruch v týle nepřítele a pohyb záloh a sledovatí chod boje.

Terén velkých letních cvičení. — Rozbor manévrového prostoru u Trasienského jezera po stránce horopisné, vodopisné, komunikační a vojenské.

G. C. — Nové normy pro doplňování aktivních důstojníků. Před válkou aktivní důstojníci se doplňovali z voj. akademií v Modeně a Turině, do nichž po přijímací zkoušce se přijímali absolventi středních škol; čtvrtina míst byla vyhrazena poddůstojníkům, kteří vyhovovali po stránce odborné a školního vzdělání. Absolventi akademií se specialisovali v aplikačních školách jednotlivých zbraní. Nejlepší z nich pak válečná škola připravovala na vysoká místa velitelská.

Za války bylo nutno sáhnouti k rychlému tvoření důstojníků. V tomto způsobu, k velké škodě, se pokračovalo i po válce a to bez ohledu na organické koncepcce a skutečné potřeby vojenské organizace. Učiněn byl pokus s doplňováním ze záložních důstojníků a to proto, že ve válce se dobře osvědčili, a aby tímto způsobem doplňování se vytvořily pevnější a intimnější duchovní vztahy mezi aktivními a záložními důstojníky. Avšak naučení z války a osvědčení v ní nestačí pro požadavky kladené na důstojníky v míru, kdy mají být výbornými vychovateli a instruktory s vojenským vzděláním a metodou.

Poznalo se, že tento způsob se neosvědčil, a znovu se zavádí systém předválečný: Od školního roku 1927—28 budou do voj. akademií přibíráni podle výsledků soutěže (zkouška z matematiky do dělostřel. akademie) absolventi středních škol a vojenských kolejí (tito mají absolutní přednost). V roce 1927—28 přijmou se ještě záložní poručíci ze škol ukončených v r. 1927, musí se však zříci své hodnosti a vstoupí jen jako žáci; v náhradu obdrží bezplatná místa a při jmenování nadporučíkem pořadí o 1 rok dříve. — Chovanci akademií budou po 3 letech jmenováni akt. poručíky; po dalším 1

aplikačním roku budou jmenováni nadporučíky (u dělostř. a ženie 2 aplik. roky, pořadí nadporučíka o 1 rok dříve). — V akademiích se platí roční pence, poplatek za první vystrojení a roční příspěvek na udržování výstroje; bezplatná místa pro vál. širotky státních úředníků; polovina platu pro syny vál. invalidů, důstojníků, státních úředníků, atd. a za výborný prospěch. — Pro poddůstojníky se vyhrazuje čtvrtina míst, která se uprázdní během roku v organických počtech.

Podobně jest uspořádáno doplňování důstojníků správních, zdravotnických (lékaři a chemici-lékárníci) a zvěrolékařů.

Zároveň se upravuje **organizace vojenských kolejí.** Studijní program: úplné gymnasium nebo reálka; přijímání jen do 1. ročníku po zkoušce; předepsaný mín. věk 14 neb 15 roků (reálka — gymn.), max. 16 neb 17 roků dne 31. 12.; lékařská prohlídka; absolutní přednost mají váleční sirotci; během celého studia lze opakovatí jen 1 ročník. — Při dovršení 17. roku musí chovanci uzavřítí závazek předepsaný pro dobrovolné odvolky; při odchodu z koleje musí činně sloužiti 12 měs., bez ohledu na svou služební povinnost plynoucí z odvodu. — Výhody v placení podobné jako u chovanců akademií.

Delfino Deambrosis: Zeměpisná situace a vojenská funkce Italie.

Otázka mosulská ve svých prvcích politických a vojenských. Pokračování studie z čís. 4.

Tělesná výchova v italském vojsku.

Dvojitý problém: 1. vytvořiti teorii přiměřenou bojovým potřebám a 2. zříditi organismus, který by svým didaktickým a vědeckým zařízením vyhovoval daným účelům a důležitosti tělesné výchovy a spočíval na těchto zásadách: a) naučiti vojína vykonávatí dobře a co nejpůsobněji bojové úkony (pochoď, běh, skok, lezení, zápas atd.); b) rozvinouti a vycvičiti morální energii (odvaha, vytrvalost, atd.) namáhavým, bolestným a houževnatě vytrvalým soupeřením — sportovní závody; c) hromadnými hrami, které silně zaměstnávají ducha, přivykatí vojína psychologickým jevům, které v hromadných akcích působí na chování jednotlivce; d) velkých kolektivních her použití k pěstování vlastnosti, které v hromadné akci mají větší cenu než jednotlivé elementy (koordinace, spolupráce, kázeň atd.)

Ústřední škola tělesné výchovy ve Farnesině u Říma vycvičila dosud 1500 důstojníků vojska a 300 důst. milice (pro předvojanskou výchovu). Má 3 sekce: tělesně-sportovní, šermířskou a fyziologické laboratoře. Kursy jsou 3mě-

sítní, normálně 3 v roce a 1 pro důst. milice; mimo to občasné kursy pro vyšší důstojníky. Vyučuje se: anatomii, fyziologii, mechanismu a hygieně cvičení, tělocvičné a sportovní teorii a pedago-

gie, praktickému tělocviku, sportu a šermu, pravidlům sportovních jednot.

Kartografie. — Vojenský zeměpisný ústav. — Nástin činnosti ústavu v uplynulých 50 letech. Kv.

e) *Revue americké.*

Cavalry Journal Spojených států severoamerických.

Velká část červencového čísla je věnována vzpomínce na boj u řeky Little Big-Horn, kde utrpělo americké vojsko před 50 lety (dne 25. června 1876) krutou porážku.

Hlavní příčinou porážky Američanů byla nedostatečná informace o počtu, organizaci a výzbroji Indiánů.

Kpt. H. Colbern: **Pronásledování po Jeně.**

Po bitvách u Jeny a Auerstedtu (14. října 1806) dostal Murat rozkaz, by pronásledováním pruských armád znemožnil jejich reorganizaci. Zesílen IV. a VI. sborem zhostil se Murat svého úkolu způsobem dosud nepřekonaným. Ještě týž den zajal 15.000 mužů a ukořistil 200 polních děl. Byl přehájecím stále v patách, dorážel na zadní voje a trény a předháněje ustupující proudy svým lehkým jezdeckým, nepustil jich ani do mořských přístavů, ani na východ, kde se soustřeďovala ruská armáda. Vážnější odpor zdolal pěchotou,

za ním spěchající. Za 15 dní zbylo ze 190.000 mužů pruské armády jen 22.000 a 7. listopadu, t. j. 24 dní po Jeně, padl poslední její zbytek do rukou Francouzů. — Skvělý to příklad použití jezdeckta.

Nadporučík F. B. Butler: **Čínský koník.**

Neprávem tak zvaný čínský koník je domovem v mongolské stepi. Je pouze 11 až 14 pěstí vysoký, ale velmi otlupilý, vytrvalý a nosí břemena ve skalnatém terénu, kam by se snad ani mezek neodvážil. — Na těchto konících seděli bojovníci Džingis-chána. Dnešní mongolská armáda skládá se jako tehdy jen z jezdců. Pro pěšáka není v ní místa.

Plukovník A. T. Hunter: **Kéz bychom byli čili proroka Clausewitze.**

Velmi zajímavá stať, kterou autor dokazuje, že Němci byli ve svých politických a vojenských operacích inspirováni Clausewitzem.

Pplk. v. v. Kroupa

f) *Revue německé.*

Heerestechnik

Roč. 1926 (leden—červen).

Leden 1926.

Dr. Ing. Karel Becker: **Měření rychlosti střely pomocí fotografie.** Autor upozorňuje na to, jak v cizích státech se úsilovně a s pozoruhodnými výsledky studuje otázka měření rychlosti střely cestou fotografickou. Prohlašuje postupně a zevrubně všechny dosud užívané metody fotografování střel jak při umělém, tak denním světle.

Major von Buhle referuje v lednovém a v únorovém čísle o knize „**Artillerie de Campagne**“, vydané plukovníkem Rimailho, šéfem konstrukční kanceláře francouzské továrny na děla ve St. Chamond. Omezuje se však na pouhý výklad a nerozebírá věc kriticky.

Únor 1926.

Plk. Augustin: **Pokroky v technice betonových staveb občanských.** Účelem článku jest informovat důstojníky z povolání o betonových stavbách, aby mohli s pomocí stavebního odborníka řídit vojensky upotřebitelné betonové stavby, které jediné dovolují v poměrně krátkém čase zříditi kryty zajištěné proti střelám. Světová válka ukázala, že řadoví důstojníci pro ne-

znalost techniky betonových staveb nedovedli — zejména v první linii — vzbudovati dostatečné betonové kryty. Článek obsahuje historický vývoj betonové techniky, technická data, data o materiálu a popis způsobu stavby. Článek pokračuje až do květnového čísla.

Dr. Rudolf Hanslian podává v únorovém až dubnovém čísle pod názvem „**Kryty proti plynům a prostory před plyny chráněné**“ výtah z článku M. N. Pavlova: „Kryty proti plynům a jim obdobná protiplynová zařízení“, uveřejněného v časopise „Technika i snabženie krasnoj armiji“, číslo 171 a 191 (Moskva 1925), ze kterého je patrné, jakou důležitost pro budoucí válku přisuzuje ruská vojenská literatura chemickým bojovým prostředkům a zejména aerochemickému boji (t. j. plynovým útokům s letadel). Pavlov vychází z předpokladu, že nejen vojsko v poli, nýbrž i celé zápolí bude vysazeno nebezpečí útoků plynovými bombami sletounů, že tedy je nutno připravit opatření proti plynům nejen na frontě, nýbrž i u parků, dílen, ve městech, na lodích atd. Jelikož není myslitelné, že by ochrana proti plynům mohla záležeti jenom v maskách, jimiž opatřiti zejména všechno civilní obyvatelstvo je

materiálně nemožno, je třeba budovat prostory chráněné proti plynům jednak pro vojsko (polní kryt proti plynům, pevnostní kryt proti plynům, proti plynům chráněné prostory na lodích bitevních i dopravních, pancéřových vlcích a tancích), jednak pro civilní obyvatelstvo (v úřadech, hlavně telefonních, továrnách, kostelích atd.). Tato protiplynová zařízení rozdělujeme na tři typy: a) polní kryt proti plynům s ručním ventilátorem a výměnným filtrem, b) ventilační protiplynové zařízení pro obytné budovy s elektromotorem a stálým filtrem, c) ventilační zařízení proti plynům pro využití čistého vzduchu z vyšších vzduchových vrstev. V dalším je obsažen popis těchto zařízení a připojený plán.

Březen 1926.

Dr. Ing. A. Stadie: „**Ruská jízda spolehlivosti 1925**“ podává zprávu o průběhu a podmínkách jízdy spolehlivosti, konané v Rusku v srpnu 1925 pro osobní automobily v 28 denních etapách na trati 5300 km, pro nákladní automobily v 10 denních etapách na trati 2000 km, pro motocykly na trati 2500 km. Je připojen výťah z technických podmínek, které byly velmi přísné.

Duben 1926.

Vrchní geometr Lips v podrobném a pro dělostřelectvo zajímavém článku pojednává o **vlivu zemského zakřivení a lomu paprsků na dělostřelecké určování výšek**. V témže čísle dr. Maurer probírá **otázku dělení úhlů** a dr. Ing. Stadie podává referát o **výstavě automobilů v Amsterodamě 1926**, kde vystavovány též housenkové traktory nových vzorů. Referát je doprovázen fotografickými snímky.

Květen 1926.

Major Giesecke: **Poprsní postroj vzor 1925**. Autor popisuje a fotografiemi doprovází nově zavedený poprsní postroj vzor 1925, který byl před zavedením vyzkoušen u útvarů a jak se zdá, vyhovuje téměř všem kladeným požadavkům. Posudky velitelů ukazují, že v Německu přesvědčila se již většina vojskových těles o nutnosti zavedení jednotného postroje pro polní službu, a uznala výhody seriové výroby a snadnosti dodávek.

Květnové číslo obsahuje dále dvě zprávy inspektorátu pro zbraň a výstroj (6. oddělení) o **orařování motorových vozidel a o vývoji pohyblivosti moderních armád**. V prvním článku vyzvedá se vojenská důležitost otázky orařování motorových vozidel a dokazuje se přednost pneumatikových a pružných kol před koly s plnými gumami nejen po stránce hospodářské (šetření silnic, zvýšená rychlost a tím menší spotřeba pohonných hmot, šetření vozidla a tím větší jeho trvanlivost, šetření nákladu), nýbrž i po stránce vojenské.

V 2. článku podán jest výťah z velmi zajímavého pojednání plukovníka Fullera z časopisu „The Fighting Forces“ (prosinec 1925). Plukovník Fuller, jeden z nejznámějších důstojníků anglického generálního štábu a nyní první zastupce náčelníka říšského hlavního štábu, pojednává o historické vývoji pohyblivosti armád, jakožto jednoho ze tří hlavních faktorů vedení války vůbec, to jest nárazu, krytu a pohybu, a dospívá k tomu, že od světové války je nejnovější historická etapa charakterisována zavedením motorů do všech složek armády. Fuller usuzuje, že hlavní zbraní budoucnosti bude tank, který spojuje v sobě náraz, kryt i pohyb. Pěchota uplatní se jen v horských a bažinatých krajinách, jinak bude nahrazena tanky. Dělo promění se v těžký dělostřelecký tank. Jezdeckto stane se motorisovanou zbraní s housenkovými pancéřovými vozy pro přezvědy a s velmi rychlými obrněnými auty pro pronásledování.

Dr. Stampe zahajuje pojednání o **fysikálních vlastnostech mlhy a kouře, užívaných v poli pro maskování pohybů**. V tomto čísle prozatím jedná o podstatě kouře a mlhy a jejich pohybů za větru.

V květnovém a červnovém čísle je dále **výťah ze zprávy o činnosti říšského úřadu pro vyměřování za r. 1924-1925**.

Červen 1926.

Úvahy o významu, organizaci a taktickém upotřebení tanků, výťah a rozbor pojednání plukovníka Giulia Invernizzi z časopisu „La Cooperazione delle Armi“ (červenec—srpen 1924). Nk.

LITERÁRNÍ PŘEHLED.

Literatura česká.

Legionářská literatura.

Kronika 2. československého pěšího pluku Jiřího z Poděbrad 1916—1920. Praha 1926. Péči Památníku odboje, nákladem pluku. Stran 231.

Desáté výročí založení druhého pluku, slavené v květnu tohoto roku v Litoměřicích, dalo vznik obsáhlé a seriosní publikaci, seznamující naši veřejnost kronikářským způsobem s bo-

hatou historií pluku od jeho vzniku r. 1916 až do konce jeho zahraniční činnosti a návratu do vlasti v r. 1920. V předmluvě, kterou napsal přednost Památníku odboje pluk. R. Medek, dobře jest vystižen významný fakt, jakým bylo nesporné ve vývoji našeho zahraničního odboje založení nového, druhého pluku a tím i první větší legionářské jednotky, čsl. brigády „Druhý pluk“, praví Medek, „přináší s sebou období většího rozsahu myšlenky branné i revoluční zahraničí, období vojenských forem i norem, prostě období vážné, soustředěné práce osvobozenské. V tom je hluboký význam historický jeho zrodu a jeho prvního poslání, dříve ještě, než jako vojenský činitel mohl i na frontě činně zasáhnouti.“

Prvá kapitola kroniky „Počátky pluku“ jest stručným přehledem významných dat plukovní historie do Zborova. V druhé kapitole, nadepsané „Rozvědky“, probírána jest, místy i detailně, výzvědná činnost pluku podle jednotlivých rot. Vedle čistě úředních dokumentů čerpáno jest především z rotných deníků a publikováno tak mnoho materiálu nového, dosud neznámého. Další kapitola, jednájící o Zborovu a Tarnopol, jest však poměrně velmi stručná a neodpovídá činnosti pluku v tomto významném bojovém období. To platí zejména o boji u Volosůvky. Také není tu po zásluze vzpomenuť iniciativní akce kap. Gajdy a změny ve faktickém velení pluku. Usmířovací akce v Kyjevě v listopadu r. 1917 jest vyličeána zato podrobně a kronikářské údaje jsou na některých místech, jak tomu jest ostatně v celé knize, doplněny příslušnými dokumenty. Kapitola „Ústup z Ukrajiny“ jest důležitá hlavně pro boj u kyjevského mostu a pro publikování důležitých rozkazů, týkajících se cesty přes Penzu.

Největší část knihy, více než dvě třetiny, tvoří ovšem kronika anabase, ochrany magistrály a návratu. Vypsání anabase a bojů na bolševické frontě obsaženo je v kapitole „Vojenské vystoupení proti vládě sovětů“. Kapitola tato jest svým rozsahem i materiálem hlavním jádrem knihy. Bylo jistě nesnadné pro kronikáře předvésti čtenářstvu úplný obraz bojové činnosti pluku, jenž vlivem poměrů, stejně jako velká většina ostatních pluků, netvořil v těchto protibolševických bojích samostatné jednotky, nýbrž zůstal roztržěn po praporech, po případě rotách, ba i četách a menších oddílech, spojovaných podle nutnosti a potřeby s jinými částmi armádního sboru na rozmanitých úsecích bojiště. Nutno říci předem, že dobrým rozdělením látky podařilo se

autorovi dosáti přehlednosti v celkovém líčení i sledovati detailně významnější bojové akce též u oddílů nejmenších, takže čtenář nabude jasné představy o bojové činnosti pluku v celém jejím rozsahu. Velmi rozlehlé ruské bojiště s řadou místních jmen vyžaduje však nutně aspoň jednoduchých mapových náčrtů, po případě i bojových schemat. Bez nich je u čtenáře topografická orientace nemožná. Pro přehled uvedeme aspoň hlavní rozdělení bojových skupin pluku a jejich operační rayony.

První skupina, jejímž velitelem byl nejprve sám velitel pluku poručík Jan Syrový, později velitel prvního praporu poručík A. Hasal, bojovala na úsecích dráhy východně od Čeljabinska, v okolí Omska a Ščadrinska, poté účastnila se operací na frontě povolžské, na úseku simbirském, kazaňském a belebejském. Bojovým rayonem druhé skupiny (druhý prapor pluku za velení podpor. Igora Pijálka, zajatého a zastřeleného bolševiky ve Zlatoustě) byla samarsko-zlatoustská trať na západě od Čeljabinska, trať západouralská a později na povolžské frontě úsek stavropolský. Velení po podpor. Pijálkovi převzal podpor. Pustka. Třetí skupina (třetí prapor s velitelem por. Mikulášem Hrušou) bojovala u Trojicka, později na dráze samarsko-zlatoustské a západouralské i na frontě jekatěrinburské. V listopadu bojovaly části druhého pluku též ve skupině buguruslanské, na frontě povolžské. Teprve koncem roku osmnáctého bylo umožněno soustředění celého pluku v uralském městě Miasse, 30 verst východně od Zlatoustu. Stav pluku se po anabasi značně zmenšil. Koncem května 1918 čítal pluk celkem 3028 mužů, 1. ledna 1919 jen 2541. Také ve velení pluku nastaly změny. Syrového vystřídal na krátkou dobu podpluk. Vozenilek, tohoto pak kpt. Beneš. Dne 6. února 1919 převzal velení pluku major Hasal a velení praporů tito důstojníci: kap. Kolář (1. prapor), major Lůža (2. prapor), kap. Tomeček (3. prapor) a kap. Paukner (kulometný prapor).

Odpočinek v Miasse byl již v únoru devatenáctého roku přerušen novými disposicemi, určujícími pluk k ochranné službě na magistrále. Nejprve převzal první prapor úsek dráhy mezi stanicemi Ključí a Vengerkou ve střední Sibíři, brzy poté zaujaly i ostatní části pluku ochranu linie Ilanskaja—Vengerka v délce as 125 verst a účastnily se vydatně v bojích s bolševickými paritsány v přilehlých rayonech magistrály. Evakuace pluku do Vladivostoku začala počátkem prosince r. 1919 a skončila se koncem ledna 1920. Doprava do vlasti byla vykonána dvěma lodními transporty přes Suez a Terst. Koncem

dobna dvacátého roku byl již celý pluk v novém svém domově, v Litoměřicích.

Vnější kronika pluku jest, jak vidno z obsahu, vypsána velmi svědomitě, se zjevnou snahou po zachování i důležitých detailů, a poslouží jistě dobrým materiálem pro práci historika. Slabší jsou části věnované vnitřnímu životu a politice vojáků. — Kronika jest ozdobena řadou obrázků. Jejich umístění v textu jest však libovolné, snád i náhodné. — Závěr kroniky tvoří pečlivě sestavený seznam padlých a zemřelých příslušníků pluku v letech 1916—1920. — Kež jejich obětí a láska k národu nevymizí nikdy z paměti pluku!

F. Šteidler.

Soupis rukopisů Národního musea v Praze. Sestavil dr. F. M. Bartoš. Svazek I. Stran 330. V Praze 1926. Nákladem „Melantricha“.

Podle vzoru J. Truhláře, autora katalogu rukopisů universitní knihovny pražské, sestavil dr. Bartoš katalog rukopisů, uložených v knihovně Národního musea. Výsledek jeho několikaleté práce, stejně obětavé jako záslužné, vyšel zatím v prvním svazku Soupisu, obsahujícím celkem 1818 čísel rukopisů. Mnohé z nich týkají se i vojenství. Kromě řady těch, jež slouží za prameny k historii českých válek a vojevůdců a které byly namnoze již vydány tiskem nebo zpracovány v historické literatuře, nutno upozorniti zvláště na rukopisy nevydané nebo méně známé, týkající se našeho válečnictví novodobého Jsou to především vojenské spisy Burianovy „České válečnictví“

s některými pracemi jinými a „Česká vojna od l. 1618 do l. 1622“ (v Bartošově Soupisu č. 84 a 85). Dále je to „Vlastní životopis“ Burianův, zpracovaný později Cenským ve Světozoru (č. 116). K učitelské činnosti Burianově na vojenské akademii ve Vid. Novém Městě vztahují se jeho a Polákovy přednášky o češtině (č. 83). Pod čísly 646 a 647 jsou zaznamenány další práce Burianovy z české historie, „Bohemica“ (doplněk stejnojmenných spisů Jeníka z Bratřic), a „Všelijaké ... království Českého pamětihodné věci“. Dodatek tvoří „Tomáše Buriana, c. k. majora, působení v jazyku českém“. Rukopisy Burianovy probádal a v literaturu uvedl prof. Zíbrt.

V rukopisném pokladu musejním jest i obsáhlé literární dílo staršího českého vojáka-buditele, zmíněného Jana Jeníka z Bratřic „Bohemica“ (exemplář Českého), č. 1191. Obsah tohoto několikasvazkového díla uveřejnil rovněž prof. Zíbrt.

Poslední války na české půdě r. 1866 týkají se Vzpomínky Jana Řezníčka (č. 1295).

K chudičké české literatuře o válečné theorii a o vojenském výcviku z první poloviny 19. století patří též „Cvičení vojáka každého zvlášť“ (č. 517) a spisek Fr. Pacnera „O pokoji, válce, řízení a stavu vojenském“ (č. 837).

Druhý svazek, jímž bude soupis musejních rukopisů ukončen, vyjde, podle slibu dr. Bartoše, pravděpodobně do roka.

F. Šteidler.

BIBLIOGRAFIE I.

(1926.)

(Pokračování.)

B. Pěchota.

Abadie, col-11: **Ce qu'il faut savoir de l'infanterie.** Paris 1925. (Charles-Lavauzelle).

Abadie, col-11: **Etude sur les opérations de guerre en montagne.** Paris 1925. (Charles-Lavauzelle.)

Addesamento ed impiego dei bersaglieri ciclisti. Parte I. II. Roma 1925. (Min. della guerra.)

Amez Droz J.: **Handbuch für schweizerische Unteroffiziere und Soldaten.** Bern 1926. (Verlag Winterthur.) Za 2 fr.

Bestimmungen für die größeren Truppenübungen. Berlin 1925. (Reichs-druckerei.) HDv. 270. Za 1.50 M.

* Viz VR., roč. VII., č. 7—8, str. 424 a další.

Bestimmungen für den Schiedsrichterdienst bei Truppenübungen. Wien 1926. (Österr. Staatsdruckerei.) Za 1 sh.

Bernay A., mjr.: **Nachrichtendienst.** Heft I. Berlin 1925. Heft II. 1926. (Offene Worte.) Za 3.75 M.

Bojowa służba piechoty. (Regulamin sowiecki z r. 1924.) Prel. Sysiński Warszawa 1925. (Wojsk. Inst. Nauk. Wyd.)

Bridler, plk.: **Der Gebirgskrieg.** Der schweizer. Unteroffizier. (Festschrift.) St. Gallen 1925.

Bru, col-11: **Cours d'emploi des armes.** Saint-Maixent 1925.

Cochenhäusen: **Die Truppenführung.** Ein Handbuch. Berlin 1925. (Mittler.) Za 7 M.

Cochenhäusen: **Taktische Aufgaben aus dem Bewegungskriege im**